

INTERLANGUAGE

AMERICAN ESPERANTIST

**One Auxiliary Language and
The United Nations**

**Cooperation & Interlanguage
for Youth of World**

**Strategy and Tactics for the
Esperanto Movement**

**Commander Lambert's Slogan
— "Forge Forward!"**

AMERIKA ESPERANTISTO

*Oficiala Organo de la
ESPERANTO ASOCIO
de NORD-AMERIKO*

JUL—AUG, 1945

Twenty-five Cents

Address communications to:

AMERICAN ESPERANTIST

Vol. 60

G. ALAN CONNOR, *Editor*
114 West 16th Street
New York 11,
N. Y.

Nos. 7-8

Associate Editors: Dr. W. Solzbacher, Joseph Leahy, Doris Tappan Connor, Pauline Knight. *China:* The Very Rev. Dr. John B. Kao. *Eire:* Lorcán O hUiginn, P.C.T.

CONTENTS — ENHAVO

Strategy & Tactics for Esperanto Movement . . .	<i>W. Solzbacher, Ph. D.</i>	73
"Forge Forward!"	<i>Commander R. E. Lambert, USNR</i>	78
Cooperation & Interlanguage for Youth	<i>Salvador Fernandez</i>	80
English Spoken — In Liberated Belgium	<i>W. S.</i>	81
News Behind the News		82
Esperanto in Action		83
"One Auxiliary Language"	<i>The Editor</i>	84
After Twelve Long Years	<i>Joseph Leahy</i>	85
President's Letter — EANA Election	<i>Dr. Cecil Stockard</i>	85
New Life in the E. A. N. A.	<i>Joseph Leahy</i>	86
San-Francisko kaj Esperanto	<i>Helene Wolff-Kleve</i>	87
Esperanto en Aŭstralio	<i>Pastro Gabriel N. Pausback</i>	89
Esperanto en Belgujo	<i>D-ro Fernand Roose</i>	90
Amikoj en Ĉinujo per Esperanto	<i>Serĝento Harold Schroepfel</i>	91
Signoj de Reviveco en Italujo	<i>Kaporalo David Jagerman</i>	91
Esperanto Denove Floras en Francujo	<i>Leŭtenanto Chas. E. Simon</i>	92
Intervjuo kun Germana Esperantistino	<i>Soldato D. B. Richardson</i>	93
Mia Hundo — Facila Legado	<i>Dianto Chomette</i>	94
Friendly Tips for Students	<i>D. T. C.</i>	94
Esperanto-Kroniko		95
Deziras Korespondi		96

American Esperantist is published bi-monthly, for the Esperanto Association of North America, by the Esperanto Institute for Interlanguage.

Make Checks Payable to Order of the Editor — *G. Alan Connor.*

Twenty-five Cents per Copy — \$1 per Year

STRATEGY AND TACTICS FOR THE ESPERANTO MOVEMENT

W. SOLZBACHER, PH.D.

This article, the third in a series on *The Post-War Language Problem*, summarizes, and on some points enlarges, the last part of a lecture delivered before the Esperanto Interlanguage Association in New York.

When a prominent member of the United States Cabinet was recently presented with an Esperanto translation of one of his speeches, he said: "Oh, this is Esperanto! I studied it myself twenty years ago, but I have not heard of it recently." This American statesman has been on official missions in many lands. He has certainly encountered linguistic difficulties which would have been eased by the use of Esperanto. Among the foreign statesmen he met, there were undoubtedly some, perhaps many, who once studied Esperanto as he did. The fact that the neutral Interlanguage was not used in cases where it might have been of great help shows that it is not sufficient to teach Esperanto in classes, to sell textbooks for home study, and to organize Esperanto Clubs. There are many persons who are so busy that they cannot be expected to join an Esperanto Club or take an active part in the Esperanto movement, but who would gladly learn and use Esperanto if it were

of immediate use to them in their own field of endeavor.

Government officials are not necessarily impressed by the fact that Esperanto is being widely used by stamp collectors and for the translation of the literature of smaller nations. An executive in the meat packing business will not find it helpful for his purposes that organizations of vegetarians in many countries have been using Esperanto. A person who is interested mainly in selling Methodist literature will need more incitement than the knowledge that there are many Catholic Esperanto associations and publications. The wide range of fields in which Esperanto has been used successfully is in many respects an asset. It is, however, true that in some vitally important circles the knowledge of Esperanto is not yet spread widely enough to be of great practical use here and now—not at some later date and under conditions which still have to be created.

The promotion of Esperanto

has been carried on and is being carried on by two different methods. The first is the organization of a "movement" whose members use the language among themselves intensely and permanently. By means of classes, clubs, regional, national and international associations, by the publication of books and periodicals, by conferences, vacation camps and large scale Congresses, by personal correspondence from land to land, the "movement" has been built. Before dictatorial regimes drove it underground in many countries, there were about 45,000 members in the Esperanto organizations. Up to 5,000 delegates attended the annual Universal Congresses of Esperanto (4,963 at Nuremberg, in 1923). About 200 Esperanto journals had a total circulation of about 350,000. At first sight, these figures may not seem very imposing. Anyone who has looked behind the scene in international organizations knows, however, that in many associations boasting an enormous membership the real international activities are carried on by a few hundred persons, specially qualified by ability, training and interest, and that at international conferences the majority of the delegates are almost always seen in the company of those who speak their own language. Real "internationality" is much greater in the Esperanto movement than in most other international organ-

izations (using national tongues).

Only a small percentage of those who have learned Esperanto join Esperanto organizations and take subscriptions to Esperanto magazines. This means that outside the ranks of the "active" Esperantists there is a many times larger number of persons who might be called "passive" Esperantists, who use the Interlanguage occasionally and are ready to use it on a larger scale as soon as such use is organized—by others. It is a worthwhile undertaking to transform as many as possible of these passive Esperantists into active Esperantists, but there are obvious limits to this. In the past the organized Esperanto movement has attracted in particular idealists who use the Interlanguage for cultivating international friendship and solidarity and who are willing to invest time, energy and money in something which will bring its full fruits only in the future.

The second method of Esperanto promotion consists in "selling" Esperanto to organizations, governmental and private institutions, and key persons who have already been engaged in international work and are likely, on the basis of bitter experiences, to recognize the need for a neutral Interlanguage, as well as to the leaders of public opinion in general. Dissatisfaction with the makeshift methods which have been used to bridge the gulf of

linguistic misunderstanding at international gatherings has been voiced by many authoritative observers, including delegates and journalists at the San Francisco Conference. A great many persons see the question; the problem is to make them see that Esperanto is the answer. This second method is not concerned so much with persuading individual persons to learn Esperanto themselves, as with making them willing to advocate or support the use of Esperanto, in a permanent or experimental way, in their own field. Permanent practical use of Esperanto in certain important fields will automatically increase the incentive to study Esperanto for large numbers of persons in those fields.

Either one of these two methods, used exclusively, is insufficient. The "natural growth" of the Esperanto movement, through classes, clubs, etc., is too slow to bring about, within a reasonable length of time, the general and official use of Esperanto in international life. On the other hand, experience shows that "shortcuts" based on the second method are successful only when a considerable amount of preparatory work has been done and when a sufficient number of experienced Esperantists are available to make the experiment a success. If it is allowed to apply military terminology, one might say that *the strategy of planned Esperanto pro-*

motion must consist in combining the two methods in the form of a wide pincers movement. It is essential to make both prongs of the pincers strong and to avoid premature and too bold action.

Examples of the successful use of this strategy were the conferences on "Esperanto in Commerce, Industry and Tourism" (Venice 1923 and Paris 1925), on the "Application of Esperanto to Pure and Applied Sciences" (Paris 1925), and on "Esperanto in Modern Life" (Paris 1937). This last conference was in four sections: "Esperanto in the Schools", "Esperanto in International Transportation", "Esperanto in Science", "Esperanto in Intellectual Cooperation." The Chairman of the fourth section was M. Henri Bonnet, then Executive Director of the International Institute of Intellectual Cooperation, at present French Ambassador to the United States. These conferences were not convened by Esperanto organizations but by organizations and government departments which had a serious interest in the Interlanguage problem and favored Esperanto. They sought the cooperation of groups and individuals who had wide experience in the use of Esperanto in the particular fields to be discussed. At Venice, more than 200 delegates represented Chambers of Commerce, trade fairs, industrial, transport and tourist organizations from 23 countries. Most

of the discussions were in Esperanto. About half the delegates were non-Esperantists or persons who had learned some Esperanto just for the conference. The conferences had excellent results and opened new vistas for the use of Esperanto. The follow-up work was eventually disrupted by events which handicapped all international activities and led to the second World War. But the strategy used in these conferences should be employed again in the post-war world, if possible, on a much larger scale.

It may come as a surprise to some to learn that Esperanto has been used in one form or another in at least 800 international conferences. They may be divided into four categories:

(1) *Conferences conducted exclusively in Esperanto* included the 31 Universal Congresses of Esperanto (two of them held in the United States, at Washington in 1910 and at San Francisco in 1915), the International Congresses of Esperantist Workers organized by SAT (Sennacieca Asocio Tutmonda), the 21 International Catholic Esperanto Congresses. A Conference on the Teaching of Esperanto in Schools was held at the League of Nations Building in Geneva in 1921, a Conference on "Peoples around the Baltic" in Stockholm in 1944, etc. These conferences, some of them attended by thousands of delegates from all over the world,

have demonstrated the ease with which international discussions on the most varied topics can be carried on in Esperanto. A disadvantage is that almost all those present are already enthusiastic Esperantists and that there is little direct "penetration" into new circles. At the Universal Congresses there was also sometimes a lack of interesting subject matter. This has been remedied by an increasing number of sectional meetings for different professional, cultural, religious, political and other groups, as well as by the organization of International Summer Universities in Esperanto, connected with the Congresses. There are undoubtedly great possibilities in their further development.

(2) *Conferences at which Esperanto was the only language of translation* included the Conference on Peace through the Schools, Prague, 1927 (sponsored by the International Bureau of Education), and the Inter-Religious Conference for Peace, The Hague, 1928. These conferences did not talk much about Esperanto, and all delegates were free to speak in any national tongue or in Esperanto. Translations were made into Esperanto only. The underlying idea is that it is easy to learn in a short time enough Esperanto to *understand* it while some practice is necessary for speaking it fluently. The method proved to be extremely successful at the conferences men-

tioned above and at several others. In some cases, in which theoretically the same procedure had been decided upon, it was not possible to carry it through because too many delegates came unprepared. The method has undoubtedly great possibilities for the future. To make it completely successful, it is necessary that there be a reasonably high percentage of Esperantists among the delegates, that there are first class translators, and that all delegates are informed well in advance that they are expected to know some Esperanto when arriving.

(3) *Conferences at which Esperanto was one of the official languages on the same footing as English, French, and German* included such diverse gatherings as the International Catholic Youth Conferences of Oxford, 1925, and Barcelona, 1929, the Conference of the War Resisters' International, Copenhagen, 1937, and many others. The advantages of this system are that delegates, in particular from smaller countries, can take part without knowing one of the major national tongues and that the practical use of Esperanto is demonstrated in such a way that the future use of the second system (described above) is effectively prepared. A disadvantage is that Esperanto is *added* to the other languages so that matters become, at least temporarily, more complicated than before.

(4) *There have been hundreds*

of international conferences at which some meetings, official or unofficial, were conducted exclusively in Esperanto while different language practices prevailed at the other meetings. The Third Congress of the World Federation of Education Associations, for instance, which was held at Geneva in 1929, conducted three of its main sessions exclusively in Esperanto. At other conferences, the Esperanto "sections" ranged all the way from purely fraternal meetings, and from brief demonstrations staged for the purpose of drawing attention to the Interlanguage, to complete parallel gatherings discussing in Esperanto the same topics which the conferences-at-large discussed with polyglot speeches, translations, misunderstandings, and all the trimmings. In many instances, non-Esperantist delegates were strongly impressed by a comparison between the ease with which the discussions proceeded in the Esperanto meetings and the linguistic complications in the others. When well organized, this system has great possibilities for the promotion of Esperanto. It is obviously not in itself a satisfactory solution of the language problem at international conferences.

A great deal of sound planning will be necessary to bring about the gradual change from the unsatisfactory language practices which prevail now to the increasing use of Esperanto. More people

will want to learn Esperanto when it is more widely used. On the other hand, Esperanto will be more widely used when more persons, in particular more "key" persons in international activities, learn it. Governments and school authorities will consider the introduction of Esperanto when a sizable part of public opinion demands it. On the other hand, large numbers of people will learn Esperanto when it is official-

ly taught in the schools and when its knowledge is required from applicants for certain government positions. Obviously step-by-step methods will have to be used. The normal progress will be hastened not by exaggerated claims but by a strategy which concentrates on the essential points and by a tactic which uses practical demonstration and realistic reasoning and adapts itself fully to the needs of any new situation.

"FORGE FORWARD!"

COMMANDER RICHARD E. LAMBERT, USNR

At the Editor's suggestion, *Commander Lambert* took time out from his strenuous war duties to pen the following "Thoughts on Esperanto". He gives us the timely and inspiring slogan: "Forge Forward!" Commander and Mrs. Lambert are collaborating on an important new work in comparative linguistics which will include the interlanguage Esperanto.

Since I first studied Esperanto forty years ago in Cleveland, I naturally feel, after reading E. D. Durrant's "The Language Problem, Its History and Solution", that the author should have included a chapter, however small, on the development (or lack of it perhaps) in the North American Continent, parallel with the ups and downs of the movement in other continents.

My first suggestion is that if there is any equally recent and condensed but comprehensive historic account of this now hardy constructed language in this part of the world, it should be editorially pointed to as a complementary companionpiece to the Durrant book. Failing such, a digest or historic sketch of about 1,000 words should be prepared for this

journal entitled, *Omitted Chapter on Esperanto in North America, Missing from Durrant's History*.

Next, I would accept the challenge in the famous Professor Bergson's enforced but shameful hedging, dodging, and reversal, mentioned in Durrant, page 88: "... we should allow the intellectual and moral forces to decide through the evolution of events. There is no other way of ascertaining whether a great innovation (Esperanto) is desirable or not—it will be if it finally forces itself forward." Let us, then, henceforth use as the slogan for Esperanto's progress: "FORGE FORWARD!" It is short, simple, direct, commanding, and inspiring.

Esperanto has long since come of age. While part of its essence is to

grow as an auxiliary language—auxiliary to 'natural' or 'organic' tongues so far as regional speech and literatures go—still, within its own field, international intercourse, it merits being referred to as *THE* International Language, dropping the word "auxiliary" from its name. To prevent the uninitiated or too sensitive from mistaking Esperanto's purposes in calling itself *THE* International Language, the practice could be adopted of starring this title and explaining its auxiliary nature in a footnote. (*Editor's comment:* We believe that the living fact of Esperanto and its auxiliary nature are clearly and simply indicated in the term '*THE Interlanguage*'.)

Let us turn to another intriguing phase of increasing Esperanto's adequacy — the marriage of two Universals. We've all heard it said more than once that music is a universal language. True! But it's a language of the emotions. Nothing derogatory in that, mind you. Education, cultivation, exercise, exploration, expression, elevation of the emotions are equally important with training and expression of the mind. Moreover, musicologists insist that there's much of the mind in music besides its emotional appeal.

Trouble is, for most of us, music's melody, harmony, and system of notation need *words*. And the words in music tend toward reducing the universality of the music while heightening it for those relatively few esthetes who know the language in which those words are written. Let us advance the universality of the music itself by universalizing its words too. Not only by translations into Esperanto — such as the Esperanto competitions in the Welsh Eisteddfods and possibly an occasional Deutscher Sängerverein, and the Esperanto Hymnary — but by formal and serious

and wide encouragement of original Esperantist expression, to accompany grand music, or to which grand music can be composed.

In these days when world-mindedness has permeated the whole of society everywhere, there is something fascinating about a modest humble scientist in Poland under Russian domination, neglecting his other interests to perfect this beautiful tool for world-wide intercourse. Spectacular, too, that instead of tying his invention to one of the three languages he might be expected to favor — Polish, Hebrew, Russian — he courageously adopted the Romance and Teutonic Languages as the basis for his work after discovering by severe comparative research that they lent themselves best to his noble objective. Its acceptance throughout all the sectors of the literate world, proves the validity of his judgment. I nominate Dr. Zamenhof as one of Humanity's genuine immortals.

I'll confine my concluding remarks to the Cseh method of teaching. I happen to know well a lady who is very critical of much high school and college teaching in general, and of languages in particular. Moreover, she was strongly opposed at first to inclusion of Esperanto among the languages of our collaborated work in the comparative linguistic field. Mrs. Lambert's middle name, when once she has made a decision or taken an attitude, should be 'Tenacious'. I mean, she is then as hard to change as the law of the Medes and Persians. Exposure to the Cseh method won her so completely that she thinks it the world's best method of teaching language, and in the process of studying, she has become an enthusiastic advocate of Esperanto as *THE* International Language.

More power to you all. **FORGE FORWARD!**

COOPERATION AND INTERLANGUAGE FOR THE YOUTH OF THE WORLD

SALVADOR FERNANDEZ

International Commissioner, Boy Scouts of Cuba, Havana

When I came to this great country, five months ago, following a friendly invitation from the Office of the Coordinator of Inter-American Affairs and from the Boy Scouts of America, I had no idea how much I would learn not only about the organization and successful management of the Boy Scouts movement but also about matters of much greater importance. Living together with Scout leaders from Paraguay, Brazil, Chile, Peru, Ecuador, Colombia, Costa Rica, Nicaragua, Guatemala, Mexico and Cuba, I experienced not only a deeper understanding of the comradeship among the Scouts of this hemisphere but also of the concepts of a true worldwide brotherhood based on the Scout ideals. We founded the Inter-American Committee of Boy Scouts for the orientation and coordination of our methods and our ideas. It will contribute, I hope, in bringing about closer relationships with the International Boy Scout Bureau in London, which is at present overwhelmed with work for the rehabilitation of the Scout Associations in the recently liberated countries of Europe. In this connection, it should be also emphasized that the Boy Scouts of America, when they celebrated their thirty-fifth anniversary last February, launched the slogan:

"Scouts of the World — Brothers Together". This is not just a slogan. Action has been undertaken to make it a reality, in particular by the establishment of a Fund for the reconstruction of the Scout movement in the liberated countries of Europe and the Pacific where, in spite of Nazi and Japanese domination, the movement has continued its existence underground.

Thus the youth of the world is practising Internationalism and making its contribution to the future peace of the world. Among the obstacles which have to be overcome is the language barrier. Here is the point where Esperanto, the neutral and practical Interlanguage, has to play its great role.

I have long been familiar with Esperanto because my father has given much time and energy to the promotion of its knowledge and use. But in the past I used to think of Esperanto rather as an interesting hobby. Now I realize, however, with absolute clarity how important and helpful Esperanto will be in the post-war world and in all international organizations. When I visited, at my father's request, Mr. and Mrs. Connor in New York, in order to receive some information about the Esperanto movement in this

country, I had no idea how much this visit would help me to get a better understanding of the role of Esperanto and to strengthen my belief in the idea of practical Internationalism. What I like especially in Esperanto is its character as an Interlanguage: It does not aim at becoming a substitute for the national languages or at adding another tongue to their number, but is a bridge across the borderlines of countries and languages.

Like the Boy Scout movement, the International Esperanto League covers the globe, bridging differences of caste, race, religion, custom, climate and politics. At worldwide Congresses and conferences where Esperanto is used one

finds a spirit of real Internationalism which develops and expresses itself with a facility impossible at other international gatherings.

Those who are called to carry out the decisions of the San Francisco Conference or to take an active part, in any other way, in building international organizations on a solid basis, should keep in mind these two important factors for the establishment of a stable and lasting peace: the international cooperation of the youth of the world in the Scout movement, and the tremendous possibilities and achievements of the Interlanguage Esperanto as an instrument of worldwide understanding and intercourse.

English Spoken—In Liberated Belgium

The other day, at Liege, an Allied officer riding in a streetcar found himself in the company of four Belgians each wearing a white star on his sleeve, a recognized token for civilians speaking English.

The officer addressed the first person and asked him, "Do you think the war will be over soon?" The Belgian hesitated a moment, looked at his watch and replied in very good English: "It is seven-thirty, sir."

The officer slightly taken aback, but addressing the second Belgian, asked him: "Does this man want to make a joke?" The second Belgian blushed and replied in good English: "I do not understand exactly."

Then, the officer turned to the third Belgian, a very pretty blonde, and asked her: "Is that how one un-

derstands English in Liege?" The damsel smiled sweetly and replied in very good English: "I regret very much, but I already have a date for tonight."

Finally, the officer turned to the fourth Belgian with the hope that he would solve the whole mystery and asked him: "What does all this mean?" The Belgian replied very politely: "If you want to go to the city of Ans, you are on the wrong streetcar."

This nice story, reprinted from the weekly bulletin of the Belgian Information Center in New York, "News from Belgium" (February 24, 1945), should be of special interest to those persons who believe that the Interlanguage problem can be solved by everybody learning English!

NEWS BEHIND THE NEWS

For the first time in French history women went to the polls and ran for office in the recent municipal elections. Among the candidates in the Tenth Electoral District of Paris was Mademoiselle Juliette Saigne, a salesgirl in a drug store. One of the planks of her electoral platform advocated "compulsory introduction of an international language, to be used side by side with the national tongue, to permit closer relations between the nations". No information has been received as to whether Mademoiselle Saigne was elected, and there may be some doubts as to whether municipal elections are the best occasion for promoting the adoption of an international auxiliary language. This example, born of language problems in Paris, shows, however, that the language question is "in the air", in liberated France as well as elsewhere.

★

One of the secret weapons which defeated Nazi Field Marshal von Rundstedt in the Battle of the Belgian Bulge, was recently described on the British radio. Its name is "Fido". *Fido* is the Esperanto word for *faith*. The Allied soldiers had plenty of it, but it was not only faith that stemmed the tide of the German offensive. "Fido" stands also for "Fog Investigation Dispersal Operation". Consisting of smokeless flame from gasoline burners along the sides of a landing strip, it represents one of the most outstanding British inventions in this war. "Fido" made it possible for the big bombers on the British air fields to rise in spite of thick fog and disrupt von Rundstedt's supply lines. We did not entirely understand the scientific explanations given on the Radio Newsreel, but we grasped enough to become convinced that the invention was so great that it required an Esperanto name!

In China, Sergeant Schroepfel reports: A University Course in Esperanto has been started in The Southwest United Universities of Kunming. The Chinese Esperanto journal has been issued in a new format, and a new "Complete Dictionary Esperanto-Chinese" was published in October of last year. The Chinese take to easy Esperanto.

★

Sixty-two languages were used in a publication which the students of the International Propaganda Fide College at the Vatican handed over to Pope Pius XII on the occasion of his episcopal jubilee. Cardinal Tedeschini, who holds one of the highest dignities in the Catholic Church, mentioned this in an article which he contributed to a recently published book on "The Church and the War". The Cardinal is rightly proud of the universality of the Church of Rome exemplified by the 62 languages. When it comes to practical cooperation, however, these 62 languages and hundreds of others are not only a sign of universality but also a very serious obstacle to mutual understanding. Latin, which served as a universal language in the middle ages, is difficult and has lost contact with modern life. The Pope himself uses it only seldom in his speeches. For practical purposes the modern Interlanguage Esperanto, easy to learn and absolutely neutral, has been increasingly used in Catholic circles. Many Catholic books and more than a dozen Catholic periodicals have been published in Esperanto. Three Popes, and Bishops in many countries, have given their blessing to the Esperanto movement. And we know at least one Bishop, in Czechoslovakia, the Most Reverend Dr. A. Eltschkner, who has placed the Green Star of Esperanto into his ecclesiastical coat-of-arms.

ESPERANTO IN ACTION

In France, where the Esperanto movement continued underground during the Nazi occupation, Admiral Rollet de l'Isle (who died during the war) tried in 1940 to continue the promotion of Esperanto in public, by sending out circulars recommending Esperanto as a "European language." He was summoned to Gestapo headquarters. He replied that as an Admiral of the French Navy he could not obey such a summons but that he would answer questions if the Gestapo would come to him. High Gestapo officials appeared at his home. They stayed three hours, asking questions about Esperanto and the Admiral's Esperanto activities. When they finally left, they advised him not to "make too much noise" about Esperanto. The Esperanto movement did indeed develop noiseless but very efficient methods for carrying on.

★

Esperanto broadcasts are numerous on the Brazilian radio. Every Saturday, an Esperanto program is included in the "University Hour", which is broadcast by the Radio Station of the Ministry of Education. Every Thursday, the Station of the city of Rio de Janeiro features an Esperanto program, with Dr. Mario Ritter Nunes and Senhorita Maria da Luz Costa as the main collaborators. Several private radio stations at Rio de Janeiro, Sao Paulo and Pernambuco also use Esperanto.

★

The First Egyptian Esperanto Congress was held with great success at the Y.W.C.A. in Cairo, and preparations are under way for the Second Congress to be held at Alexandria. Local Esperanto organizations flourish in Cairo, Alexandria, Fayoum, and Port Said. Foreign guests present at the Cairo Congress included Esperantists from Great Britain, New Zealand, Poland, and Greece.

In Western Australia, the Government Department of Education has given permission for Esperanto to be taught at the College of Technology, at Perth. Mr. David Miller is in charge of the Esperanto classes.

★

In Jerusalem, Sergeant Ross Robins of the New Zealand Army, went to a café with two Esperantist friends—a Palestinian Jew and a Polish soldier. When a newsboy came to their table, the New Zealander bought the *Palestine Post* which is printed in English, the Palestinian took the Hebrew *Davar*, and the Pole purchased the *Gazeta Polska*. Each one then settled down to his own newspaper. Suddenly the Pole said: "I am reading here that Hitler has committed suicide". "Yes", the New Zealander replied, "and I see in my paper that a crowd of German generals has set up a new Government". "And what do you say about this", the Palestinian continued, "that some Germans are again blaming the Jews for all this!" They were discussing the contents of newspapers printed in three widely different languages, but conversing in simple, easy-for-all, Esperanto.

★

Stamp collectors will long remember the Tenth Brazilian Esperanto Congress, held at Rio de Janeiro from April 14 to 22, because the Brazilian Government issued two postage stamps with text in Esperanto to commemorate it. One shows the Esperanto star spreading its rays over the world, the other a portrait of Dr. L. L. Zamenhof, author of Esperanto. The Brazilian Government issued stamps in Esperanto at several previous occasions. Postage stamps and/or official postal cards in Esperanto have also been issued by the Governments of the Soviet Union, Hungary, the Free City of Danzig, and the Principality of Liechtenstein.

AMERICAN ESPERANTIST

G. ALAN CONNOR, *Editor*
114 West 16th Street
New York 11, N. Y.

THE EDITOR'S DESK

"ONE AUXILIARY LANGUAGE"

Many accounts of the tremendous language problem at the United Nations Conference have come out of San Francisco. A particularly lucid description by John Metcalfe was printed in the *Herald-Tribune*, June 3, 1945. It was titled, "Biggest Translation Task in History Burdens Parley; Many Words Cannot Be Expressed in All Five Official Languages; Russian Copies Are Made on Special Typewriters, Chinese in Long-hand." It goes on to say, "...the translation bureau of the secretariat did not fully realize the immensity of the undertaking until after its directors had arrived in San Francisco. In part, this was owing to the conference decision to have not only English and French as official diplomatic languages, but also Spanish, Russian and Chinese." In the concluding paragraphs it said, "Even the League of Nations never was confronted with so enormous a task."

One, Delcevere King, of Quincy, Massachusetts, gives the answer in his "Letter to the Editor" which appeared in newspapers throughout the length and breadth of America. We reprint it from the *San Francisco Examiner*: "When Molotov spoke at the great conference, he spoke in Russian. Then a translator gave it in English. Then a translator gave it in French. Even thus, there were many delegates who could not understand. More and more we are becoming one world. More and more we need one language. We cannot change our mother tongue — we can have one auxiliary language — the easily learned Esperanto."

Everywhere, the concept of "One World" is being advanced. President Truman in his Kansas City speech

said, "I am anxious to bring home to you that the world is no longer county size, no longer state size, no longer nation size — it is one world, as Willkie said. It is a world in which we must all get along." The concept of "One World" composed of many interdependent nations, absolutely requires the concept of "One Auxiliary Language" — the easy, neutral *interlanguage* Esperanto — to serve the many national-language groups for general interchange. We must advance the concept of worldwide intercommunication by the practical application of the living interlanguage Esperanto, to the end that "one world" may speak with "one voice", on a neutral interlingual foundation.

MORE READERS FOR "AE"

The *American Esperantist* is on sale in New York City at the following addresses: *Foreign News Depot*, Times Building, Times Square; *Brentano's*, 586 Fifth Avenue; and, *Stechert's*, 31 East 10th Street. Our readers can greatly aid the work for Esperanto by placing the *American Esperantist* in selected bookstores and newsstands in their home communities, and by securing subscriptions from their friends and acquaintances, at our low rate of one dollar for the year. Mr. Fritz Uhlig, one of our members, makes the timely suggestion that we organize a friendly contest among our readers to increase AE subscriptions. The progress of the campaign, with lists of active workers, would be printed in our magazine. We propose to arrange special quantity rates, to facilitate this placement in bookstores, newsstands, libraries, and the hands of the general public. Will you help?

The Esperanto Association of North America

EXECUTIVE COMMITTEE

Dr. Cecil Stockard, *President*, Joseph Leahy, *Gen. Sec'y*, Armin F. Doneis, *Member*

AFTER TWELVE LONG YEARS

To the Members of EANA:

October, 1933, the Esperanto Association Central Office moved from Ft. Lee, N. J., to Washington, D. C. From then until 1942 (when I entered war work) I have devoted my time — and money — to EANA.

July, 1934, at the Toronto Congress, I was elected National Secretary (I did not want the office, but determined to do what I could with it for one term). Although regularly, before each Congress, I advised the election of a successor, I was always met with an opposing reply: "We need you for another term."

As I came into this world shortly after the U. S. Civil War, I have always contended that the Association should have a younger secretary. Until recently no one has indicated a desire for the secretarial "honors" — without pay, but with the privilege of paying some of the expenses from his own pocket. Since 1942 I have been trying to serve the EANA, after many hours of war work, and I feel that the poor service possible under the circumstances is unfair to the members. I have been told many times that it was "physically impossible for one half your age to do what you are doing even for a few weeks". However, a "few weeks" have stretched into a "few years", and now I have fully decided *not to be a candidate for Secretary* at the forthcoming election.

— JOSEPH LEAHY

PRESIDENT'S LETTER — EANA ELECTION

To the Members of EANA:

One of the duties of the Executive Committee is to perform the functions usually attended to at the annual congresses of EANA. Due to conditions now existing, there will be no congress this year. As the terms of all officials of EANA end the first week of July, the Executive Committee have decided to hold election by mail.

In the absence of a Nominating Committee, we have selected the following candidates: President — *Dr. Cecil Stockard*, Bradenton, Florida; General Secretary — *G. Alan Connor*, New York, N. Y.; Assistant Secretary — *Doris T. Connor*, New York, N. Y.; Vice-President — *Robert Karlson*, Montreal, Canada; Treasurer — *Eugene A. Knight*, New York, N. Y.; Adviser (Kunestro) — *Joseph Leahy*, Washington, D. C. (A ballot is enclosed in this issue of AE. Other candidates may be written in.)

Votes, by paid-up members, should be mailed to reach the Central Office, not later than August 15th, (except for those overseas). Mark your ballot and send to: *Central Office of EANA, 1410 H. St., N. W., Washington 5, D. C.*

Signed for the Executive Committee:

— CECIL STOCKARD, *Chairman Executive Committee.*

NEW LIFE IN THE E.A.N.A.

It has often been said by Esperantists: "We need new life in the official staff of the EANA — and preferably some younger officials." Truly, so now let's get them.

As no Congress will be held this year, and all official terms will expire, a *Mail Vote* is in order; and the Executive Committee, in absence of regularly organized committees, takes charge.

After careful study of the membership for those having the requisite qualifications for the various offices, the Committee has selected the following candidates, to be voted on: *For President*, Dr. Cecil Stockard of Bradenton, Fla. The Doctor is too well known for his long and faithful service to need elaboration of his merits. You all know him.

For Vice-President, Mr. Robert Karlson, of Montreal, Vice-President and executive head of an important business. Though not so well known in the Eastern USA, his work for the Esperanto Movement is widely known in Canada, England and on the Pacific Coast, and his excellent publicity has resulted in many requests for information, and big sales of Esperanto literature. *He is the man* to give the Esperantists of the Canadian section of the Esperanto Association of North America their "Place in the Sun".

For Secretary, Mr. G. Alan Connor, now editor of the "American Esperantist" is fully qualified in every way. In the past six years he has enlisted more new members than all others combined—also brought about renewals of more old members than any other. His purchases of Esperanto literature has been almost as much as all others combined. He has surrounded himself with a staff of first-class Esperantists—all very active in the movement the past few years. Since my advent to the office of Secretary, he is the only person, with the necessary qualifications, to indicate his willingness to serve as Secretary. I have had him in mind for several years, and it gave me thrills of pleasure and thankfulness when he consented to 'take over' if elected.

For Ass't Secretary, Mrs. Doris T. Connor, M. A., has been ably assisting Mr. Connor on the "AE" staff. She has been my best help during the past two years—even though 225 miles away. Mr. and Mrs. Connor are Cseh-Institute (Holland) graduates, and first-class Cseh teachers.

For National Treasurer, Mr. Eugene A. Knight of New York, whose business is banking. An enthusiastic worker in the Esperanto field for many years. He is well qualified for the position.

For Kumestro (adviser), Joseph Leahy, Washington, D. C. I had decided to drop out entirely from official connection with EANA (after 12 long years), but the other candidates, as well as many outside the official family, seemed to think that my years of experience qualified me for something, and insisted that I come in.

It has long been my idea that the Secretary, Ass't Secretary, and Treasurer be within easy reach of the Central Office for hurried consultations, and general co-operation, and my long experience with the personnel of EANA, I feel, qualifies me to know "Who's Who" for the official family.

Now I have to get out of harness, and work for the Leahy family. Sincere thanks to all members for their co-operation through the years.

— JOSEPH LEAHY

SAN-FRANCISKO KAJ ESPERANTO

HELENE WOLFF-KLEVE

Redaktista noto: F-ino Wolff-Kleve estas Delegito de IEL en San-Francisko, kie ŝi ageme laboras por Esperanto. Ŝi estas elektita kiel Oficiala Reprezentanto de EANA ĉe la Konferenco.

Kelkajn semajnojn antaŭ ol la Konferenco de Unuigitaj Nacioj por Internacia Organizo komenciĝis, mi sugestis ke EANA sendu delegiton el Los Angeles al la Konferenco. Post kelkaj interŝanĝoj de leteroj, oni proponis ke mi akceptu la postenon. Ĉar la tempo forflugis, mi akceptis por ke ni faru kiel eble plej multe.

La 27-an de Aprilo mi ricevis leteron de S-ro Connor, kio sciigis al mi ke mi estas Reprezentanto de la "Amerika Esperantisto". Sed, tiu ne helpis tro multe, ĉar oni devas havi *oficialan* enirpermeson de la Departemento de Ŝtato por eĉ iri al la loko de la Konferenco. Ni ne sukcesis ricevi tiun permeson — ja miloj da aliaj organizoj petis kaj ne ricevis — sed estas kaj estos, mi opiniis, oportuno por alparoli al diversaj personoj, eminentuloj, ĵurnalistoj, k.t.p. Do, pere de la helpo de sufiĉe granda monsumo, donita de nia bonkora Prezidanto Stockard, mi kuraĝe komencis la laboron!

Jen estas kelkaj raportoj el mia "menuo" de laboro:

Marde la 8-an de Majo: Ni ĉiuj, el la "Bay"-distriko, subskribis la petskribon de samideano Smith, kaj sendis ĝin kun letero al la Gvida Komitato. Ni petis ke ili konsideru la ideon de neŭ-

trala interlingvo kaj respondu al ni pri la ebleco por intervjuo.

Jaŭde la 10-an: Mi alportis leteron al S-ino Hastings, Prezidentino de la Asocio de Gepatroj kaj Geinstruistoj en Nord-Ameriko. La letero atentigis ŝin pri Esperanto. Mi iris al du ĵurnaloj por enmeti anoncojn pri Esperanto. Mi pagis per la mono, kiun mi ricevis de la diversaj samideanoj. (Dankon)! Ĵus kiam mi eniris en la redakcejojn mi hazarde renkontis la gravan koloniston Chester Rowell. Mi donis al li la AE, kaj li promesis legi la unuajn du artikolojn!

Vendrede la 11-an: Mi ĉeestis kun S-ro Smith kunvenon de Konferenc-partoprenantoj, kiuj havas specialan intereson pri kulturaj problemoj. Kelkaj vortoj instigis min paroli dum la diskuto, kaj do, ili aŭdis pri Esperanto kiel kultura faktoro.

Dimanĉe la 13-an: Hodiaŭ aperis mia anonco en la "Kroniko de San-Francisko". La Prezidentino de la Mond-Civitano-Grupo ("World Citizenship Group") telefonis al mi kaj invitis min al vespermanĝo de sia grupo. (La manĝo kostas \$2.50. Bone ke mi havas monon!) Post la vespermanĝo (jes, mi ĉeestis) S-ro Atkinson faris resumon de la Konferenco, kaj poste mi kap-

tis la okazon por danki lin kaj demandi lin kion li opinias pri Esperanto. "Ho, tio estas bona sonĝo, kiu efektiviĝos en la estonto." Mi donis al li la AE, kaj li promesis legi la du unuajn artikolojn. Sed dum mi disdonis, du sinjorinoj diris, "Ho, Esperanto . . . mi petas, donu al mi ekzempleron!" (Intertempe multe da alparolo, vizitoj, k.t.p.)

Merkrede la 30-an de Majo: Hodiaŭ la telefono sonis. Estis la sinjorino de la Traduko-Servo de la Konferenco. Ŝi diris (antaŭ kelkaj tagoj mi demandis) ke estas unu sinjoro en la Servo, S-ro Sergei Mikhailov el la Rusa Stabo, kiu estas spertulo pri Esperanto. Ŝi diris al mi la adreson, kaj duonhore poste mi jam alvenis ĉe la Hotelo, kie troviĝas la Rusa Oficejo. S-ro Mikhailov venis tuj je mi peto, kaj parolis dum duona horo. Li promesis al mi fari ĉion eblan, se mi aranĝos diskut-vesperon, kaj kompreneble li ĝojus ankaŭ veni.

Ĵaŭde la 31-an: Hodiaŭ mi ricevis de la oficejo de S-ro Stettinius dankon pro la sendo de ekzemplero de la AE.

Dimanĉe la 10-an de Junio: Jen, estas la dua Dimanĉo dum kiu mi restas hejme por skribado de leteroj. Antaŭ unu semajno mi invitis multajn delegitojn, la urbestron de San-Francisko, la Asocion de Pres-Asocioj, du ĵur-

nalojn de San-Francisko, kaj kelkajn aliajn organizojn, al prelego kiun mi faris en granda ĉambro ĉe la Domo de la Ruĝa Kruco. Venis nur 17 personoj kaj unu eta kato. (Mi estas certa ke la kato parolas "Bazan Anglan"!)

Sed la atmosfero estis plejparte favora, kaj oni diris al mi ke mi estis tre klara en tio kion mi diris. Kelkaj el la Delegitoj diris antaŭe ke ili volas veni, do mi havas nun bonan kialon por demandi kial ili ne ĉeestis, kaj ĉu mi povas nun persone paroli kun ili. Kaj al du aŭ tri organizoj mi intencas telefoni, kaj se ili tre bedaŭrus ke ili ne povus veni, mi proponos ke mi volonte parolos antaŭ ili. Ni vidu kiu estas pli obstina, ĉu la San-Franciskanoj aŭ la Esperantistoj!

La Konferenco baldaŭ finiĝos. Nia tasko nun estas kontakti la I.E.L. Delegitojn en ĉiu lando por ke ili ankaŭ skribu aŭ kontaktu siajn registarojn. Kelkfoje dum mia klopodado, mi havis la ideon ke mi tre bone laboris kaj interesigis multajn personojn. La invitoj al diversaj delegitaroj ja ankaŭ atentigis ilin pri Esperanto. La urbestro skribis ke 'li treege bedaŭras, sed li ne havas tempon por veni'. Nu, iuokaze li ricevis la vorton Esperanto, eble por la unua fojo en sia vivo. Mi nun esperas iomete da sukceso por la lasta semajno de la Konferenco!

MEMBERS & READERS: Many library subscriptions to AE expire with this issue. For effective Esperanto publicity renew your library subs. now.

ESPERANTO EN AŬSTRALIO

PASTRO GABRIEL N. PAUSBACK, O. KARM.

Dum multaj monatoj *La Tre Respektinda Pastro Gabriel N. Pausback, Ordeno de Karmelitoj*, jam deĵoris en Aŭstralio. Tie, kiel ĉie kie li troviĝas, li helpas kaj partoprenas en la Esperantomovado. *Amerika Esperantisto* ĝoje anoncas ke li konsentis esti Kunredaktisto en nia stabo.

Raporto pri la Esperanto-movado en Aŭstralio ne estas malagrabla tasko, speciale dum ĉi tiuj tagoj de granda interhelpo inter la du landoj. Kvankam la vasta lando Aŭstralio ne havas pli da enloĝantoj ol la *urbo* Nov-Jorko, tamen estas mirinde ke la Aŭstralianoj jam faris kaj ja faras tiom multe por la milito. Se miaj humilaj vortoj helpos nin pli bone koni kaj ŝati unu la alian, mi sentos min kontentega.

Nu, pri miaj ĝuindaj vizitoj ĉe la Melburna E. Klubo — ĝuindaj, ĉar, ekde la komenco ĉio iradis en maniero la plej eble kora. Unue, la letero de S-ro R. Rawson, delegito, belege respondis Esperante al mia demando. Poste telefonis al mi S-ro H. M. Cohen, sekretario de la Klubo, instigante min al vizito ĉe la klubejo. Kiam mi fine povis ĉeesti, mi trovis multe da tre amikaj samideanoj, kiuj preskaŭ ĉiuj parolis Esperante. Oni tuj min faris honora membro dum mia restado en la urbo. La vespero pasis kun multa plezuro, malgraŭ mia malfacileco kompreni ĉion, kaj diri tute tion kion mi volis. Facile oni komprenos, ke mi ĝojis pensi pri la gesamideanoj kiujn mi lasis en Nov-Jorko; tial, dum mia unua vizito, je la peto de la estroj, mi babilis pri la Nov-Jorkaj samideanoj kun korinklino kaj entuziasmo. La seriozeco je ĉi tiuj Merkredaj Esperanto-vesperoj faris al mi grandan impreson.

Estas alia bona kutimo ĉi tie: la "Rendevuo", kiu okazas je la lasta Vendredo ĉiumonate, kaj havas kiel la solan regulon, "Ni ĉiam parolu Esperante!" En la unua de la rendevuoj kiun mi povis ĉeesti, mi estis

honorata legi skribadon pri temo mem-elektita. Prenante iom da ekzemploj de la "Rondo" (Oficiala Organo de la Aŭstralia Esperanto-Asocio), mi speciale elektis artikolon favoran al la *eŭtenasio!* Mi penis montri ke oficiala organo de Esperantismo devas teni sin *tute neŭtrala*; pro tio, ke dum ĉiu Esperantisto volas helpi laŭ sia ebleco la Esperantan movadon, li ne volas — kaj iufoje ne povas morale — antaŭenpuŝi la pensadon kaj movadon de ĉiu kun-Esperantisto. La eŭtenasio, ekzemple, estas kontraŭ la penson kaj eĉ la mem-konsciencon de ĉiu Katolika Esperantisto; ĉar, laŭ nia kredo, la eŭtenasio estas, estis, kaj estos ĉiam simple murdo. Ni ne povas ŝati tiajn temojn en "niaj" gazetoj! . . . La vespero estis vive interesa! Bedaŭrinde, mia laboro min fortenis el aliaj tiaj rendevuoj.

Tre plezuriga kunveno estis ankaŭ la festvespero je la naskiĝa datreveno de D-ro Zamenhof, kiam mi, kiel vizitanto de Usono, havis la honoron ĉeesti kiel gasto. Alia honorita gasto estis F-ino Tilly Aston, tre bone konata samideanino, poetino, kaj blindulino, kiu efike uzadis Esperanton por interŝanĝi internacie ideojn kaj planojn por helpi al la kun-blinduloj.

Ni ĝuis la programon — kuraĝigaj raportoj, kantado kaj muziko, gratuloj al atesto-gajnintoj, babilado inter ĉiuj, kaj (neeviteble en Aŭstralio) "prenante teon". Ree rigardante, mi vidas ke tiu vespero donis al mi novan spiriton Esperantan; estis vere kuraĝiga povi miksiĝi tiel libere kun alilandanoj antaŭe ne konataj, kaj

inter ili ne nur Aŭstralianoj! La Esperanto-movado estas pli, tre multe pli, ol simple lingvo-disvastigo; ĝi ja estas propagando de paco kaj bonvolo inter la homaro, aŭ pli bone, inter la frataro de Kristo.

Estas aparte memorinda, inter la okazintaĵoj, la apero de la *Jarlibro de la Aŭstralia Esperanto-Asocio*, N-ro 3, 1944. Kvankam mimeografita, ĝi min faras iom envia, kiam mi ne povas memori pri io simila en Usono. Ĝi estas certe granda propagandilo inter la membraro Aŭstralia. Inter la enhavoj estas: la tuta Statuto

de la Asocio; raportoj pri "*La Rondo*" (oficiala organo); traduk-konkursoj; korespond-kursoj; kaj pri la Delegito-Servo de IEL. Ĝi sciigas ankaŭ pri la Libro-Servo, la Propaganda Fako, kaj la ekzameno-reguloj de BEA (kio ankaŭ validas je AEA). Sekvas kontoj de la Generala Kaso, Listo de Diplomitoj (57), kaj fine la Adresaro de proksimume 350 membroj (4 el kiuj loĝas en Fingio). Kompreneble, enestas plue paroladoj de la estroj de la Asocio — vortoj de kuraĝigo kaj espero. Vivu kaj kresku tiaj laboroj!

ESPERANTO EN BELGUJO

D-RO FERNAND ROOSE

La Esperanto-grupo "Paco kaj Justeco" en Brugge, sekcio de Flandra Ligo Esperantista, daŭrigis disvastigi Esperanton kaj la ideojn de la Esperanto-movado dum la tuta tempo de la germana okupado. Ni eĉ eldonis "subtere" multobligitan ĵurnalon, kiu estis ĉiam, mi kuraĝas diri, tre interesa. Ni klopodis konstrui ideologion de la Esperanto-movado. Ni lernis, por tiel diri, pensi kaj vivi internacie. Ni pliprofundigis nian konon de la persono de D-ro Zamenhof. Artikoloj pritraktis arton, historion, filozofon, ktp. Ni povis fari ĉion ĉi ĉar ni havis kun ni kelkajn junajn studentojn idealistajn, kiuj estis konvinkitaj Esperantistoj. Nia grupo konsistis el proksimume dudek gejunuloj. Bedaŭrinde niaj du plej bonaj

propagandistoj estis devigitaj foriri al Germanujo por sklava laborado en 1942 kaj 1943. Ja ne estis eble por ĉiuj forkuri de tio, kaj en tiu tempo mi ankoraŭ ne havis la eblecon kaŝi kaj manĝigi ilin. Mi povis tion fari pli malfrue por aliaj.

Nun en Belujo la Flandra Unuiĝo de Katolikaj Esperantistoj kaj la alia el la du belgaj organizoj Flandra Ligo Esperantista jam rekomencis sian agadon. Mi ankoraŭ ne vidis vivsignojn de aliaj grupoj. Sajnas al mi ke la organiza problemo estos denove sufiĉe malfacila. Mi sendos al vi kelkajn ekzemplerojn de nia revuo. Mi legis kun la plej granda intereso la eltranĉaĵojn el "Amerika Esperantisto", kaj mi volonte kunlaboros en tiu ĵurnalo.

SENDU LA NOVAĴON: Se via klubo deziras mencion, ni petas ke la sekretario aŭ alia reprezentanto sendu raporton al "AE". Ni deziras presi la novaĵon pri ĉiu grupo kaj kunveno. Skribu koncize (prefere skribmaŝine) sur paperon 8½ x 11. Lasu spacojn inter la linioj. Sed sendu.

AMIKOJ EN ĈINUJO PER ESPERANTO

Serĝento HAROLD SCHROEPPLE

Post longa vojaĝo tra Nord-Afriko, Hindujo kaj trans la montojn "Himalajo" mi alvenis al la urbo Kunming, Ĉinujo. Pasis kvar monatoj antaŭ ol mi trovis Esperanton en Ĉinujo, kaj tiam pere de novaĵo pri ĝi en la "Amerika Esperantisto"!

Mi skribis tuj al la "Heroldo de Ĉinio" kaj oni prezentis min al S-ro Ĉang-Ĉen-Ĉiu, kiu laboras en la oficejo de la "War Area Service Command". Li ĝentile akceptis min kaj prezentis min al S-ro Li-Ŝan-Bin, juna fraŭlo, kiu instruas Esperanto-klason tri vesperojn semajne, kaj nuntempe ankaŭ klason ĉe la Universitato. Tuj komenciĝis interesaj spertoj kune kun la Ĉinaj Esperantistoj: piknikoj, vespermanĝoj en la urbo, kaj ekskursoj. Plej ĝuinde estis ekskurso per "Sam-

pan"-boato al la templo "Dah-Lee-Ĉun" kune kun la nove formita "Kunming-Esperanto-Rondo, vespermanĝo en tre ĉarma restoracio (kie mi penis pagi la kalkulon kaj S-ro Li kaptis miajn manojn dum S-ro Ĉang pagis), kaj "Zamenhof-Vespero" kie S-ro Li kaj mi kantis duope la himnon "L'Espero". Nek li nek mi kantis tro bone, sed ni multe amuziĝis! (Iam mi intencas lerni tiun himnon!) Poste la grupo kantis ĉinajn kantojn.

Mi restis en Ĉinujo unu jaron. Mi tralegis kvin-jaran kolekton de la "Heroldo de Ĉinio" por ke mi lernu ion pri la Ĉina popolo. Mi tre ŝatas la ĉinojn; ili estas tre ĝentilaj kaj havas mirindan kapablon por humoro. Esperanto estis por mi vera ŝlosilo al la koroj de la Ĉinaj Esperantistoj.

SIGNOJ DE REVIVECO EN ITALUJO

Kaporalo DAVID JAGERMAN

La itala movado antaŭmilita estis sufiĉe antaŭenpelita, por ke ĝi estu konsiderata grava.

La "Federazione Esperantista Italiana", malforte kunligita konfederacio de lokaj grupoj, eldonis sian oficialan gramatikon "Manuale Pratico D'Esperanto In 12 Lezioni". Ĝi gvidis multajn komencajn kaj daŭrigajn kursojn en gravaj institutoj kaj universitatoj. En suda Italujo, oni eldonis la ĵurnalon "Corriere Balcanico-Esperantista". Entute la movado progresadis kontentige.

Je la povogajno de Mussolini, oni rigardis la verdstelo-portantojn malfa-

vore, finfine ĝis tia grado ke ĉiu Esperantisto ankoraŭ portanta la verdan stelon riskis perdi sian oficon. Kompreneble sub tiaj kondiĉoj la movado devis subteriĝi. La kursoj finiĝis. La belaj, altkvalitaj, literaturaj ĵurnaloj ĉesis eldoniĝi; sed la movado ne mortis. Ĝi ankoraŭ vivetis.

Nun kun la detruo de la reĝimo de Mussolini kaj la enkonduko de liberigaj trupoj de Usono, Anglujo, kaj Rusujo, oni spiras multe pli libere; denove oni povas vidi la ekbrilon de la verda stelo. Jam en Bari kaj Taranto, grandaj havenurboj, komenciĝis regulaj kursoj por la ellernado de Es-

peranto. Unu kurso daŭros unu jaron en la universitato de Bari, alia daŭros du jarojn en la Instituto de Alilandaj Lingvoj de Taranto. La plej grava librotenejo por Esperanto "San Vita di Tagliamento" funkcias denove per la tuta Italujo.

Tiuj ĉi signoj de reviveco donu al

ni esperon kaj forton por ankoraŭ pli forte laboradi por antaŭenpuŝi la movadon en niaj propraj landoj, kaj ili aplaŭdigu nin por tiuj sindonaj samideanoj kiuj, dum la plej nigra kaj premiga tempo de sia lando, ankoraŭ tenadis viva la ĝermon de la Esperantismo.

ESPERANTO DENOVE FLORAS EN FRANCUJO

Leŭtenanto CHARLES E. SIMON

Kelkajn tagojn post mia alveno en Parizo, malfrue en la monato Septembro, mi min dediĉis al la serĉo por la konataj samideanoj de la franca ĉefurbo. Mi komencis kompreneble per la ĉefo de la tutmonda Esperanto-movado, Intendant-Generalo Louis Bastien, prezidanto de IEL. Telefonalkvoto atingis lin rapide, kaj kelkminuta konversacio certigis al mi ke li ankoraŭ estis bonsana kaj vigle laboris kiel antaŭe por la plivastigo de Esperanto. Li invitis min veni al li, kaj tie mi renkontis kelkajn konatulojn de la franca samideanaro.

Mi vizitis ankaŭ la sidejon de la SFPE, en la strato Chabrol, kie dum la tuta okupado la gesamideanoj renkontiĝis dufoje semajne. Tie mi trovis veran centron de agado — klaso de komencantoj, kaj multaj novaj Esperantistoj — ili ĉiuj fine povis kontaktiĝi malkaŝe kun aliaj gesamideanoj, kaj por ili estis kortuŝa sperto libere interparoli kun aliaj Esperantistoj, francaj kaj eksterlandaj.

La 5-an de Novembro, okazis la festo de la Liberigo, en la sidejo de SFPE. Partoprenis ĉiuj eminentuloj de la franca movado. Aperis tiun feliĉan tagon la unua liberiga numero de *Franca Esperantisto*. Estis tre agrabla arta programo, kun belaj kantoj, de-

klamoj kaj paroladetoj, kiuj tre bone ŝpeguligis la ĝojon de la liberigitaj gesamideanoj.

Iom post iom la reorganizado de la francaj asocioj, lokaj kaj federaciaj, realiĝis. Esperanto-klasoj floris. Kune kun F-ino Huguette Royer, mi estis invitita fari Cseh-Kurson en la fama Amfiteatro de Geologio. Post iomete da propagando en civilaj kaj militaj rondoj, ni faris la unuan provlecionon, la 6-an de Februaro. Ĝi estis bone ĉeestata kaj de francoj kaj de usonaj oficiroj kaj soldatoj. Nia celo estis unuigi grupon de francoj kun unuj soldatoj de la diversaj militaj oficejoj diversnaciaj en Parizo, kiuj ne parolis france, kaj ebligi al ambaŭ grupoj lerni interparoli per facila Esperanto.

La 11-an de Marto, la unua federacia konferenco de la franca Esperantistaro okazis en Parizo. Sed tio estis nur antaŭ ĝuo por la unua postokupada tutlanda kongreso, kiu okazos en la Sorbonne, la 1-an kaj 2-an de Aprilo. Tiam ili faros planojn por la post-milita periodo. Ne povas esti ia dubo ke la franca samideanaro daŭrigos fari sian altvaloran kontribuon al nia tutmonda movado. Honoru al niaj kuraĝaj kaj fidelaj francaj gesamideanoj, la unuaj liberigitaj Esperantistoj de Eŭropo!

INTERVJUO KUN GERMANA ESPERANTISTINO

Soldato D. B. RICHARDSON

Tauberbischofsheim, Germany. — Ĉi tie oni permesas, ke Usonaj soldatoj parolu kun Germanoj nur kiam estas "laŭ neceso de aferoj". Konversacio, aŭ vizitoj ĉe hejmoj, estas intence malpermesataj. Sed kiam mi aŭdis de kunulo ke li hazarde renkontis Esperantistinon nur kvin mejlojn for, mi tuj decidis paroli kun ŝi, por lerni kiel fartis 'Nia Afero' dum la jaroj de Hitler-regado. Do, kiel aranĝi la kontakton? Kaj tiam mi memoris: Ĉu mi ja ne estas "eksterlanda raportisto" por *Amerika Esperantisto*? (S-ro Connor sugestis ke mi sendu raportojn.) Ne sciante ĉu tiu fakto kontentigos la aŭtoritatojn tiel facile kiel mian konsiencon, mi konvinkis kunulon preni "jeep"-on kaj min veturigi la kvin mejlojn.

Mia intervjuotino, kies nomo mi ne mencias, aperis ĉe la urba gastdomo responde al mia peto, en laŭmoda vestaĵo kaj kun kelkaj Esperantolibroj sub la brako. Dum jaroj, ŝi klarigis, pro la postuloj de la milita tempo ŝi parolis nenium vorton en Esperanto, kaj ŝia parolo estis haltema, tamen facile komprenata. Mi esperis trovi almenaŭ unu germanon kiu restis fidela; kiu travidis la Hitler-instruojn. Sed mi seniluziiĝis. Al la demando, "Kiam vi lernis Esperanton?", ŝi respondis, "Estis en 1938." Mi demandis, "Kaj kiam oni malpermesis Esperanton en Germanujo?" La respondo: "En 1935, proksimume." Mi surprizi-

ĝis; ĉu ŝi do lernis sekrete? Ne, tute ne. Mi eltrovis ke nur kunvenoj, klasoj, publikaj reklamoj, ktp, estis malpermesataj. Libroj ne plu estis presataj, sed ŝi trovis lernolibrojn, legolibrojn, kaj vortaron, sen ia malfacilaĵo. Kaj neniu ĝenis ŝin pro tio ke ŝi estis Esperantistino.

Kial ŝi lernis Esperanton? Nu, ŝi estis malsana unufoje kaj havis nenion alian por pasigi la tempon. Ŝi jam lernis la francan, italan, kaj latinan lingvojn, kaj Esperanto ŝajnis facila. Foje ŝi parolis kun kelkaj holandanoj, ĵus antaŭ la milito ŝajne. Post kelke da tempo, ŝi komencis paroli pri politiko. Tiam mi *entute* seniluziiĝis. Estis klare, ke ŝi estas nur plia ano de la Nazi-partio; ke ŝi same kiel la aliaj, tiom multe endoktriniĝis je la distordita germana pensmaniero, ke ni ne trovos helpon de ŝiaj tipuloj por resanigi la landon. Mi provis rektan demandon: "Ĉu vi ne kredas ke la paco estas pli bona ol milito?" Post ioma hezito venis la respondo, videble gardita: "Je-es, sed ne estas bone kapituli!"

Mi iris de la intervjuo kun unu konkludo: Se eĉ Esperantisto povas konservi malamon, kredi je la absurdaj ideoj de la lastatempa Hitlera Germanujo, kaj iĝi ja militama — do neniu povas kredi ke ni estos gajninta la pacon ĝis tiam kiam la lando (kaj ĉiu en ĝi) refandiĝos laŭ la postuloj de la pacamaj popoloj de la mondo.

GAZETOJ RICEVITAJ: *Interna Bulteno*, Apr-Jun '45, Palestino. *La Verda Flamo*, 1-a n-ro '45, Maroko. *Per Unu Voĉo*, Apr '45, Sud-Afriko. *La T.J.O.-Bulteno*, Maj-Jun '45, Tutmonda Junular-Organizo. *Heroldo de Ĉinio*, Okt '44, *British Esperantist*, Maj-Jun '45. *Argentina Esperantisto*, Jul-Okt '44. *Renovigo*, Maj '45, Meksiko. *Pernambuco Esperantista*, Okt-Dec '44. *Irlando Vokas*, Jun '45. *O Brasil Esperantista*, Okt-Dec '44. *Esperanto Internacia*, Mar-Apr '45.

MIA HUNDO

DIANTO CHOMETTE

Tre juna verkisto estas *Dianto Chomette*. Si estas 13-jara filino de *Germaine kaj Charles Chomette* en Los Angeles. Si havas fratinton *Lilio*, kiu ankaŭ estas Esperantistineto. Tra la tuta mondo oni konas la familion *Chomette* kiel veran *Esperanto-Familion*. La jena rakonteto estas originala Esperanta verketo de *Dianto*.

Mi havas hundon kiun mi nomas "Amiko". Li estas fos-hundo, kaj baldaŭ estos bona gard-hundo. Li estas preskaŭ tute blanka escepte de tri nigraj makuloj sur lia dorso. Lia kapo estas nigra kaj bruna.

De kiam mi ricevis lin, mi parolis al li en Esperanto. Li komprenas ĉion kion mi diras al li, kvankam li ne ĉiam obeas. Kiam ni eniras en la aŭtomobilon, li ĉiam estas la unua por eniri. Li tre ŝatas rigardi tra la fenestro apud mia patrino.

En la mateno kiam ni leviĝas, li estas tre ĝoja vidi nin, kaj saltas tre alte. Li scias kie liaj biskvitoj estas, kaj kiam ni mencias ilin, li saltas apud la skatolo.

Unu el liaj plej valoraj posedaĵoj estas malnova pantoflo kiun ni donis al li. Li ŝatas skuadi ĝin tre forte. Post ĉiu manĝo li volas sidi sur la genuoj de unu membro de nia familio. Post la vespermanĝo li estas tre kvieta kaj dormema, kaj volas dormi apud la persono kiu faras plej komfortan kusenon por li, kaj li ŝatas tuŝi iun dum li dormas.

Unu el liaj preferataj pastempoj estas ludi pilkon kun mia fratino *Lilio* kaj mi mem. Alia estas tre granda ĝojo por li, tio estas forkuri por ke ni kaptu lin. Li estas tiom rapida kaj ruza ke neniu povas kapti lin. Ni tre amas nian hundon "Amiko", kaj esperas ke li vivos longe.

Friendly Tips for Students:

1. Here it is again! The little word *jen!* Remember? It was used last time as an exclamation to "point out" or to "draw attention to". In its adjectival form, *jena*, it does the same thing: *La jena rakonteto . . .* (The following little story . . .).
2. Today's Special: In Esperanto, when a title or other similar word in the *accusative case* (with the -n) is found before a proper name, the proper name is in the *nominative case* (without the -n) if the word *nomatan* (named) is expressed or understood. Examples: *Si havas fratinton Lilio.* (She has a sister named Lily.) *Oni konas la familion Chomette.* (. . . named Chomette.) *Ni tre amas nian hundon "Amiko".* (We greatly love our dog named "Friend".) — Other examples: *Mi preferas la lingvon Esperanto, la Doktoron Harris, la urbon Stokholmo, k.t.p.*

ESPERANTO-KRONIKO

Novajo el Hindujo sciigas nin ke Edgar Simon de Klevlando fariĝis antaŭ nelonge Kapitano en la Usona Armeo. Gratulon!

V-letero de Serĝento Kenneth Anderson informas nin ke li estas "ie en la Pacifiko" kaj jam ricevis kelkajn numerojn de AE.

En Lakoto, Nord-Dakoto, S-ino Andrew L. Freeman pasigis semajnfino de libertempo, kaj antaŭ ol ŝi forlasis, jam iniciatis Espo-klason.

Nova Esperanto-Kurso komenciĝis en Nov-Jorko ĉe la ILGWU-Domo. F-ino Agnes Cervello aranĝis la kurson, kaj Ralph Bonesper estas la instruisto. Jam registris 20 personoj.

Intervjuo pri Esperanto ĉe Stacio WEEI en Bostono, okazis Vendrede la 15-an de Junio. Oni intervjuis F-inon Orloff, kiu klarigis pri sia intereso en Esperanto kaj pri Esperanto tra la tuta mondo.

Esperanto ĉe la YMCA en Klevlando, Ohio. Profesoro Frank Tomich de Fenn-Kolegio parolis antaŭ grupo de junuloj, la "Gra-Y" grupo, pri Esperanto kiel lingvo necesa por interkomunikado inter ĉiuj nacioj.

Restarigo de la Esperanto-Klubo de Seattle estas la klopodo de S-ro Byron Ela, Pastro Shorter kaj S-ro W. G. Adams. S-ro Ela estas la prezidanto, kaj la Klubo kunvenas ĉe la preĝejo de Pastro Shorter.

Letero de la Prezidanto aperas nenur en AE, sed ankaŭ en la "Tampa Tribune", de Tampo, Florido. Prezidanto D-ro Stockard skribis pri Universala Lingvo kaj Esperanto, respondante al letero de S-ro H. P. Ayres pri la problemo. Depost tiu tempo, D-ro Stockard jam ricevis kelkajn petojn pri Esperanto, kaj S-ro Ayers nun studas Esperanton kaj jam aliĝis al EANA. Bona laboro!

El suferanta Grekujo venis letero al S-ro W. Vathis de la konata Esperanto-pioniro Anecreon Stamatia-des. Ni ĝojas aŭdi ke S-ro Stamatia-des ankoraŭ vivas kaj laboras por Esperanto.

Esperantista Paro, kiuj profesie pentras bird-bildojn kaj paroladas pri la "Belaj, Unikaj Birdoj de Ameriko", estas Joy Postle Blackstone kaj Robert Blackstone. Ili loĝas en Florido, sed vagadas ankaŭ tra la tuta Usono pro sia interesa laboro.

En la Esperanto-Societo de Detroit, D-ro Solzbacher, kunredaktoro de AE, faris la 29an de Majo paroladeton pri la lingva problemo en internaciaj kongresoj kaj konferencoj. La kunveno okazis en la hejmo de Gesinjoroj R. Davis.

John P. Robertson, Usona Esperantisto, kiu restis en Svisujo ekde la komenco de la milito, skribis ke li partoprenis multajn konferencojn kaj ekskursojn kune kun Svisaj Esperantistoj. Li sendas salutojn al siaj amikoj en Usono.

En la ĵurnalo "Danubian Review", aperis diversaj artikoloj pri Esperanto. La unua estis verkita de la redaktisto, D-ro George Strem. La aliaj estis represitaj de AE: "Esperanto en Jugoslavio" kaj "La Lingvo-Problemo en Post-Milita Planado".

'Esperanto en tri lecionoj' estas la nova moto de S-ro Robert Alberg de Lynn, Masaĉusetato. Li gvidis tiun "kurson" ĉe Phillips Brooks House, Harvard-Universitato, Majo la 16an, 23an kaj 31an. Ĉeestis lingvo-studentoj. La tri lecionoj konsistis el: (1) La tuta gramatiko (krom la kunmetitaj verboj); (2) Ekzercado de la gramatiko; (3) Legado, tradukado. (Ili sukcese legis la gazeton "Praktiko" de la Cseh-Instituto.) Subleŭtenanto Joseph Gamble kunhelpis.

Esperanto Publicity Fund

In our issue of March-April 1945, we launched an appeal for support of Publicity for Esperanto at this crucial time. Thanks to several new and old friends we were able to start that fund with \$70 on hand. Since that time we have received a good many other donations. The sum is not yet too impressive, but we wish to thank all those who have so generously contributed, and to remind others that their little bit will help, too! The following contributions received bring the fund to a grand total of \$211: Dr. Cecil Stockard, \$95; T/4 Francis H. Sumner, \$10; J. H. Murray, \$4; Hal Ewen, \$2; C. M. Price, \$1; Robert Karlson, \$5; Capt. J. W. Wood, \$1.

The Publicity Fund activities to date: Over 300 copies of March-April 1945 AE, sent with letters to all the U. S. Delegates to the San Francisco Conference, and to leaders of Organizations interested in International Affairs; 300 copies of May-June 1945 AE, with letters to educators and linguists in the U. S.

Remember that this work is a long-range *publicity* effort, and we may expect to reap further benefits in good-will and knowledge of Esperanto after the follow-up. Several immediate results are: four memberships to EANA, two subscriptions to AE from University Professors, and a letter from the Camp Fire Girls of America asking Dr. Stockard to write, in Esperanto, a message on World Friendship to be read to the girls during camp this summer. Our next step will be the placing of ads in newspapers throughout the country to acquire new members and students of Esperanto. Complete statement of donations and expenditures will be printed in the Fall. Send your donation.

DEZIRAS KORESPONDI

Anoncetoj pri korespondado el Usono kaj Kanado kostas 25 cendojn por 4 linioj. El aliaj landoj, de kie estas nun malfacile sendi monon, AE akceptas anoncojn senpage. La redaktisto rezervas al si la rajton fini tiujn privilegiojn je iu tempo.

Svedujo. S-ro Einar Adamson, redaktoro, Vaermlandskatan 18, Goeteborg, dez. kor. pri ĉiuj temoj kaj interŝ. PM, gazetojn, librojn. Ankaŭ serĉas kor. por siaj kursanoj.

Ĉinujo. S-ro Li-San-Bin, 13 Gwang Hwa St., Kunming, Yunnan, 23-j. fraŭlo dez. kor. kun ĉiuj landoj.

Ĉinujo. S-ro Ĉang-Ĉen-Ĉiu, 1 Li Zen Han, Ching Nong St., Kunming, Yunnan, 30-j. dez. kor.

Francujo. M. Jeanne Dedieu, Profesoro, 23 rue Victor Hugo, Prades, Pyr. Or., estas estro de la Franca Korespond-Servo, kaj dez. nomojn de personoj kiuj dez. kor. kun francaj samideanoj. Priskribu iom viajn interesojn kaj detalojn pri vi mem.

Francujo. S-ro Adrien Boucheras, 6 rue d'Alger, Thiers, Puy de Dome, dez. kor. kun Esp-istoj en Kanado, Meksiko, Kubo, Usono, k.t.p.

Palestino. S-ro Y. Armoni, 72 Arlosoroff St., Haifa, dez. kor.

Usono. S-ro Wm. Knox, Circle Pines Center, Cloverdale, Michigan, dez. interŝ. informon pri popolaj kolegioj, kooperaj societoj kaj komunumoj en ĉiuj landoj.

Belgujo. D-ro Fernand Roose, profesoro, J. & M. Sabbestraat 12, Brugge, dez. kor. pri historio, geografio, internaciaj problemoj, religioj.

Belgujo. F-ino Henriette De Kersgieter, J. & M. Sabbestraat 12, Brugge, kun kuracistoj kaj flegistinoj, pri akuŝado.

Belgujo. F-ino Marie-Therese Roose, Guido Gezellelaan 15, Brugge, kun fraŭloj kaj fraŭlinoj.

ESPERANTO BOOKS

Uncertain transportation makes it difficult to get books from Europe or South America, and our orders are filled in small lots. If your order is not filled within 48 hours, it is because we are waiting for shipments.

PRACTICAL GRAMMAR OF ESPERANTO, Ivy Kellerman-Reed. A favorite all over the world for many years. For class or self-instruction	.75c
ESPERANTO HOME STUDENT, by James Robbie. Splendid for class or self-study. Pocket size and a favorite with the service men in camps	.25c
PRACTICAL ESPERANTO, by Wm. S. Benson. For self-instruction. It is unique with its 650 illustrations	.25c
UNIVERSALA ESPERANTO METODO, by Dr. Wm. S. Benson. This book is a wonder. "The only book of its kind in the world." 11,000 pictures. Two full-page tables of the pronunciation of the Esperanto alphabet in 36 languages. Correlatives in 35 languages. Complete index. 555 pages	\$3.50
AMERICAN POCKET DICTIONARY, by Carl Froding. 80 pages of Esperanto-English and English-Esperanto. An indispensable little pocket companion	.30c
ESTU PRETA, by George J. Falgier. A splendid <i>key</i> , with grammar, and considerable fundamental teaching	.10c
"LA ESPERO," Esperanto Song. Words and Music. Double sheet 8 x 11. Every Esperantist should have it. Sung at all Esperanto meetings	.15c or 2 for .25c
"LA VOJO." Esperanto Song. Single sheet. With translation.	.10c or 3 for .25c
EDINBURGH DICTIONARY. A world favorite. English-Esperanto and Esperanto-English. 288 pages	\$1.00
STEP BY STEP IN ESPERANTO, by M. C. Butler. One of the world's best. Paper covers	.75c
MILLIDGE ESPERANTO-ENGLISH DICTIONARY. Latest edition, 1945.	\$3.50
STARS. No more of the metal stars, advertised in some text-books, due to priorities.	
INDIAN BEAD STARS, white bead background with green star in center	.45c
HOME STUDENT RECORDS—made in Europe. No more available.	
"LIFE OF ZAMENHOF" (English) \$1.00. "VIVO DE ZAMENHOF" (Esperanto)	\$1.25
"ESPERANTO INTERNACIA", by Ann E. Beatty. Over 300 hymns, original Esperanto and translations of well-known English hymns	.45c

YOUR MEMBERSHIP IN E. A. N. A. WILL BE APPRECIATED

Membership, with "American Esperantist". \$2.00 per year. And if you also wish membership in the International Esperanto League, with the Jarlibro (Yearbook Encyclopedia of Esperanto Activities), \$3.00. For the "Esperanto Internacia" (all-Esperanto official organ of I. E. L.) add \$1.00 to either of these memberships. Total for all above, \$4.00.

I..... Date.....

apply for membership in the Esperanto Association of North America, and enclose subscription (indicate class and amount)

.....

ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

1410 H St., N. W., Washington, 5, D. C.

Regarding international conferences, Dr. Edmond Privat observes as follows: "Comparing conferences where only Esperanto was used, with others hindered by unceasing translations or misunderstandings (like San Francisco), the difference impresses one profoundly. In multilingual conferences the languages of the great powers always dominate. The rest often stutter uneasily, speak with errors and in a depressive manner, in foreign tongues. They always fear they will offend or create laughter, among those whose mother tongue they unwittingly distort."

"From a psychological viewpoint, fear still further hampers and embarrasses them. Instead of thinking about their subject, they must constantly be careful to avoid error, find a word, ask themselves whether the moon is masculine and the sun feminine, whether the verb is regular or irregular, etc. Fear is the enemy of fluency and clarity. It causes embarrassment, repetition, delay and confusion. If one wishes more assurance, and reads the manuscript, the audience grows weary."

"The most important advantage of Esperanto was that it eliminated the 'psychological barrier'. Each delegate, even from the least known language-group or the smallest nation, felt himself equal with the rest, because for no one of them was Esperanto a mother tongue. They did not fear error! That was the secret. And for that reason the whole affair progressed admirably, as though in a national one-language convention."